

## **NOTULEN van de online vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen, gehouden op donderdag 17 juni in Pakhuis De Zwijger**

---

Aanwezig namens het bestuur:

De heer F. Rottenberg, voorzitter  
De heer M. Verhoef, penningmeester

Aanwezig namens het bureau:

Mevrouw H. Verschuur, directeur Lira  
Mevrouw V. van Buitenen, adjunct-directeur Lira

Online aanwezig namens het bestuur:

Mevrouw A. Bon, vicevoorzitter  
De heer F. Ribbens, secretaris  
De heer A. Roskam, bestuurslid  
De heer J. Thijssen, bestuurslid  
Mevrouw M. Smits, bestuurslid  
De heer R. Bogaarts, bestuurslid

Online aanwezig namens het bureau:

Mevrouw S. Bemer (notulen)

---

### **Agenda**

15.45 - 16.00 uur

**Virtuele ontvangst voor Lira-aangeslotenen**

16.00 - 16.45 uur

**Jaarvergadering van Stichting Lira**

#### **Jaarverslag 2020, beleid 2021 en verder**

- Toelichting door bestuur en directie
- Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde beleid en te voeren beleid en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale, culturele en educatieve doelen.

#### **Benoeming en herbenoeming bestuursleden**

- Jeroen Thijssen voor herbenoeming door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op bindende voordracht van de Auteursbond.
- Atte Roskam voor herbenoeming door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op voordracht van de Auteursbond
- Felix Rottenberg voor herbenoeming als voorzitter door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op niet-bindende voordracht van het bestuur.

Zo nodig: stemming over de kandidaten.

#### **Rondvraag en sluiting**

16.45 - 17.00 uur

Drie schrijvers komen aan het woord die een werkbeurs of projectsubsidie hebben ontvangen van het Matchingfonds van de Coöperatie en de Stichting Steunfonds Auteurs. Lira participeert samen met andere collectieve beheersorganisaties in het Steunfonds Rechtensector. Via dit fonds is door OC&W in 2020 vijfhonderdduizend euro beschikbaar gesteld, voor werkbeurzen en nieuwe projecten van journalisten, scenaristen, schrijvers en vertalers die door de Coronamaatregelen zijn getroffen.

## **Opening**

De jaarlijkse vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen van Stichting Lira vindt voor de 34e keer plaats. Net als vorig jaar live vanuit Pakhuis De Zwijger vanwege de Corona maatregelen.

De voorzitter opent de jaarvergadering om 16:00 uur en heet de online aanwezigen van harte welkom. Lira telt meer dan 13.000 aangesloten schrijvers, vertalers en journalisten.

De voorzitter, Felix Rottenberg, stelt de tafelgenoten voor. Rien Verhoef, literair vertaler en onafhankelijk penningmeester. Hanneke Verschuur en Vera van Buitenen, de directie van Lira. Lira is een hele mooie organisatie, waar we trots op mogen zijn, Lira keert collectieve vergoedingen uit aan makers. Oprichter en eerste voorzitter Kees Holierhoek heeft sinds 1986 aan de oprichting en de ontwikkeling van Lira gewerkt. Lira is een organisatie van, voor en door schrijvers. Kees werkte daarin jarenlang nauw samen met de eerste directeur van Cedar, André Beemsterboer, als duo hebben ze iets ongelooflijks voor elkaar gekregen, ook in het buitenland kijken ze daar met grote ogen naar.

De online aanwezigen kunnen via de chatfunctie vragen stellen. Mochten deze vragen niet direct behandeld kunnen worden dan komt Lira daar per email uiterlijk maandag op terug bij de vragenstellers.

De komst van Covid-19 heeft de makers in hun ambtsuitoefening enorm gehinderd. Door sluiting van de boekhandels zijn schrijvers flink wat inkomsten misgelopen, ook de uitgevers hebben hier onder te lijden gehad. Een hele keten van organisaties heeft hier last van gehad. Dan is het bijzonder dat Lira beschikt over sociale fondsen om extra initiatieven te nemen. Om een rol te spelen in overleggen met de Rijksoverheid en collega auteursrechtenorganisaties om te kijken of er extra budgetten zijn voor beurzen en stipendia.

De voorzitter stelt de aanwezigheid van een aantal sleutelspelers enorm op prijs. Een deel van het bestuur van de Auteursbond zit op de eerste rij, zij hadden voorafgaand aan onze jaarvergadering hun online jaarvergadering vanuit Pakhuis De Zwijger. De voorzitter verwelkomt Maria Vlaar, voorzitter Auteursbond, Wim Jurg, penningmeester Auteursbond, Karina van Santen, bestuurslid, en natuurlijk directeur Jan Hilbers. We werken op alle mogelijke manieren samen. Er wordt nu gesproken over een nieuw gezamenlijk initiatief: de Lira Bestuursacademie, ter opleiding van mensen die de komende jaren een rol willen spelen in besturen of commissies. Deze academie versterkt onze autonomie en gezamenlijke onafhankelijkheid.

## **Steunfonds Rechtensector**

Hanneke Verschuur zoomt in op de Fondsvorming, aan het einde van de vergadering komen we daar op terug met 3 presentaties. Vanuit Lira hebben we, toen de coronacrisis zich aandienende, gekeken naar de fondsen die we beheren en in totaal 4 ton beschikbaar gesteld voor acute nood bij weggevallen inkomsten. Samen met Buma, Sena, Norma, Vevam en Pictoright hebben we via het Steunfonds rechtensector kunnen aankloppen bij OCW. OCW heeft daar nog eens 5 ton bijgelegd. De Stichtingen Steunfonds Auteurs en het Matchingfonds der Coöperatie hebben we gevraagd 3 regelingen vorm te geven voor schrijvers/vertalers, scenaristen en journalisten. Dat is een geweldig succes geweest, honderden aanvragen zijn binnengekomen. Het goede nieuws is dat OCW dit jaar een tweede tranche beschikbaar gaat stellen, maar liefst ruim 1 miljoen wordt er verwacht. De loketten kunnen dus nog een keer geopend worden. Met veel dank ook aan de Auteursbond en de NVJ.

## **Jaarverslag 2020, beleid 2021 en verder**

De penningmeester en de directie geven een toelichting op het jaarverslag 2020 en het beleid 2021 en verder. Voor de aangeslotenen is er gelegenheid om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde en te voeren beleid en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale, culturele en educatieve doelen.

## **Financiële toelichting**

Rien Verhoef maakt meteen van de gelegenheid gebruik om te melden dat Lira in 1986 werd opgericht, mede om in de toekomst een stabiele financiering van de VVL, later de VSenV en tegenwoordig de Auteursbond, te garanderen.

In 2020 incasseerde en verdeelde Lira meer dan in enig jaar sinds de oprichting in 1986: er kwam bijna 33 miljoen euro binnen en er ging ruim 29 miljoen uit. Het bewust begrote exploitatietekort van 3 ton sloeg daardoor weer om in een overschot van 5 ton, want zoals u weet: hoe meer Lira uitkeert, hoe meer het ook aan administratievergoeding ontvangt. De laatste jaren konden we het percentage van de kosteninhouding overigens al in stappen verlagen – eerst van 10 naar 9, inmiddels van 9 naar 8 procent.

De torenhoge incasso in 2020 was wel geflatteerd, omdat we van de Stichting Reprorecht in één keer de jaren 2019 en 2020 ontvingen, voor een totaal van bijna 15 miljoen euro. De vak, wetenschappelijke en educatieve auteurs voor wie een groot deel van die incasso was bestemd, konden in december jongstleden vervolgens al de aangekondigde uitkering over twee jaren tegemoet zien (zie p.6 van het jaarverslag).

Een belangrijk cijfer voor Lira is de gestage daling van de nog te verdelen rechten. Die zijn we onverminderd verplicht aan onze rechthebbenden, al was het maar omdat vertraging in de uitkering noodzaakt tot het stallen van gelden en dit tegenwoordig negatieve rente kost.

De penningmeester dankt tot slot aan onze directie, afdeling Financiën van onze dienstverlener Cedar, de steevast geoliede samenwerking maakt het leven van een penningmeester aangenaam.

De voorzitter hoopt dat we volgend jaar weer gezamenlijk live aanwezig kunnen zijn met een fijne borrel en *walking dinner* na afloop. We hebben een hele fijne groet gehad van onze vorige penningmeester, een goede schatkistbewaarder en detective schrijver, Willem Asman.

Vraag van een aangeslotene: Als freelance journalist publiceert ik steeds meer online, en verdien ik een steeds groter aandeel van mijn omzet online. Helaas vang ik met juist dat online deel grotendeels bot bij mijn jaarlijkse opgave van werken aan Lira. Hanneke Verschuur antwoordt: voor online publicaties keren wij helaas niet altijd vergoedingen uit. Lira keert thuishopie- en reprorechtgeld uit voor online publicaties van uitgegeven werken. Bijvoorbeeld als er een artikel verschijnt in de Volkskrant en dat artikel verschijnt ook online en dan vragen wij het honorarium op te geven, inclusief het honorarium voor de online publicatie. Waar Lira niet voor incasseert en dus ook niet voor kan uitkeren zijn losse websites (zoals blogs) en online teksten die niet zijn ingebed in een uitgegeven werk. De essentie is: waar wij niet voor innen, kunnen wij ook niet voor uitkeren.

## **Reprorechtvergoeding voor vak, wetenschappelijke en educatieve auteurs**

Vera van Buitenen licht toe dat Lira aan het einde van 2020 voor het eerst ook de beschikbare reprorechtvergoedingen heeft uitgekeerd aan schrijvers van vak, wetenschappelijke en educatieve werken. Stichting Reprorecht incasseert vergoedingen voor kopiëren, ook digitaal, uit boeken, kranten en tijdschriften (uitgegeven werken) bij de overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven. Lira ontvangt al jaren het auteursdeel voor kopiëren uit kranten, publiekstijdschriften en algemene boeken en keert dat ook uit. Voorheen werden de reprorechtvergoedingen voor deze groepen auteurs door uitgevers verdeeld.

Al sinds 2012 dragen de Auteursbond, de Nederlandse Vereniging van Journalisten en Lira gezamenlijk de wens uit tot autonomie bij de verdeling van alle reprorechtvergoedingen. Het lange traject dat daarop volgde is vorig jaar succesvol afgerond met de gewenste

stelselwijziging: vanaf 2020 worden de reproductievergoedingen voor alle tekstauteurs verdeeld via hun eigen auteursorganisatie Lira.

Vanaf juli 2020 zijn schrijvers in de categorieën vak, wetenschap en educatief door Stichting Reprorecht en door hun uitgever geïnformeerd over deze stelselwijziging. Duizenden schrijvers hebben zich in de zomer bij Lira aangemeld. Deze auteurs en de schrijvers in de betreffende categorieën die al bij ons bekend waren, heeft Lira vervolgens uitgenodigd om opgave te doen van hun inkomsten uit freelance schrijfwerkzaamheden.

Daarop kwamen ruim achtduizend opgaven binnen over de jaren 2018 en 2019, die door ons team in razend tempo in slechts een paar maanden tijd zijn verwerkt. Dat is een enorme prestatie geweest, ook omdat we intussen geconfronteerd werden met de tweede corona lockdown en werken op kantoor weer onmogelijk werd. Eind december hebben de auteurs vervolgens hun reproductievergoedingen over twee jaren van Lira ontvangen.

De eerste uitkeringsronde is inmiddels geëvalueerd. Wij kijken terug op een succesvolle eerste verdeling. Met kleine aanpassingen kunnen we naar verwachting de opgavesystematiek voor de auteurs nog gemakkelijker maken. Daar zijn we meteen in 2021 mee aan de slag gegaan. Zo vragen we in de categorie 'Vak en Wetenschappelijke Werken' niet langer om een opgave per titel en om het ISBN/ISSN. Ook sturen we auteurs per e-mail een bevestiging van de ontvangst van hun opgave, zodat auteurs zekerheid hebben dat hun opgave bij Lira is aangekomen.

Lira heeft bij de eerste verdeling in 2020 twee jaren in een keer verdeeld. In de toekomst ontvangen auteurs gewoon weer de vergoedingen over het voorgaande jaar: dus dit jaar over 2020, in 2022 over 2021, enzovoorts. De betreffende auteurs ontvangen ieder jaar van Lira een uitnodiging om opgave te doen.

De voorzitter komt terug op de eerder gestelde vraag van een aangeslotene. Die geeft aan dat het gaat om bijvoorbeeld zijn artikelen op *Follow the Money*, waarvan geen papieren uitgave bestaat. Waarom keert Lira geen vergoedingen uit voor publicaties op zulke puur-online platforms? De voorzitter vraagt of, als we 5 jaar vooruit kijken, *Follow The Money* dan niet toch onder de incassostromen kan vallen? Hanneke Verschuur meldt dat dit best het geval zou kunnen zijn, je ziet nu ook in de online wereld dat rollen gaan convergeren. Maar discussies hierover moeten in het gehele veld worden gevoerd. Het heeft onze aandacht, maar Lira is daarbij ook afhankelijk van de organisaties die over de incasso gaan.

## **Audiovisuele zaken**

Hanneke Verschuur staat stil bij de laatste ontwikkelingen. Er is een arrest gewezen door de Hoge Raad vorig jaar, Lira is in 2013 deze zaak begonnen. De kabelmaatschappijen waren in oktober 2012 gestopt met betaling van kabelvergoedingen voor de schrijvers. Vanaf midden jaren tachtig ontvingen scenarioschrijvers via Lira een vergoeding als hun werk op tv was uitgezonden. De kabelmaatschappijen betaalden op grond van een groot contract waarbij meerdere CBO's waren betrokken. Ze beriepen zich op veranderende techniek, vroeger werd het signaal via de ether doorgegeven en dat veranderde in *direct injection* en daarmee was er volgens de kabelmaatschappijen geen sprake van retransmissie. De rechtszaak heeft in drie stappen plaatsgevonden, bij de rechtbank, bij het hof en vervolgens bij de Hoge Raad. De rechtbank stelde Lira aanvankelijk grotendeels in het gelijk en betalingen kwamen ook weer op gang. Belangrijker is dat de wetgever de wet wijzigde sinds 2015 is er een andere grondslag. De rechtszaak liep voort, de kabelexploitanten en RODAP gingen in hoger beroep. Het hof oordeelde anders dan de rechtbank en de Hoge Raad volgde het hof. Het gerechtshof oordeelde dat de makers weliswaar nog altijd recht hebben op een vergoeding voor het verspreiden van hun werk via kabel, maar dat dergelijke vergoedingen voor scenarioschrijvers in principe via de producenten zouden moeten lopen. Dat was volgens het hof alleen anders als de scenarioschrijvers een specifiek voorbehoud in hun contract hadden gemaakt waarmee zij hun rechten voorbehielden. De Hoge Raad heeft nu uitspraak gedaan en laat het arrest van het gerechtshof volledig in stand.

Lira heeft met RODAP, het samenwerkingsverband van producenten, omroepen en distributeurs destijds al nieuwe afspraken voor de periode 2015 t/m 2019 gemaakt. Daarover is het afgelopen jaar heronderhandeld en er is een addendum bij het Convenant gesloten zodat voor de komende jaren de kabelvergoeding weer is veilig gesteld. Tot slot verlopen de afspraken over on-demand nog zeer moeizaam, samen met VEVAM en Norma doen we er alles aan om die incasso niet verder te laten stagneren.

Vraag van een aangeslotene: Er zijn auteurs die ver weg wonen of zelfs in het buitenland. Kan er in de toekomst naast een fysieke bijeenkomst tevens een online verbinding geregeld worden zodat ook deze mensen de vergadering kunnen volgen. De voorzitter zal de mogelijkheden onderzoeken.

### **Oordeel en stemming over het gevoerde en te voeren beleid**

De voorzitter vraagt of de aangeslotenen zich met het gevoerde en te voeren beleid kunnen verenigen.

1. Het gevoerde en te voeren beleid van Lira: 24 relaties stemmen vóór, er zijn geen tegenstemmen en 1 relatie heeft geen mening.
2. Het gevoerde en te voeren beleid van Lira Fonds: 21 relaties stemmen vóór, er zijn geen tegenstemmen en geen blanco stemmen.

De voorzitter dankt de relaties voor het vertrouwen in het beleid dat we voor beide stichtingen hebben gevoerd.

Tijdens de stemming gaven enkele aanwezigen via de chat aan niet te kunnen stemmen. Uit onderzoek achteraf bleek dat sommige stemgerechtigde gebruikers niet (tijdig) hadden begrepen dat zij hiervoor de link naar het programma Mentimeter moesten gebruiken, zoals uitgelegd in de email die zij de ochtend van de jaarvergadering hadden ontvangen. Lira bevestigt dat er op 17 juni 2021 geen technische of andere problemen waren met het gebruik van de link of het programma Mentimeter.

### **Benoeming en herbenoeming bestuursleden**

De voorzitter geeft vicevoorzitter Annemarie Bon het woord.

#### **Jeroen Thijssen voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond**

Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Jeroen Thijssen wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

#### **Atte Roskam voor herbenoeming als bestuurslid op voordracht van de Auteursbond**

Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Atte Roskam wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

#### **Felix Rottenberg voor herbenoeming als voorzitter door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op niet-bindende voordracht van het bestuur.**

Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Felix Rottenberg wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

De vicevoorzitter dankt de bestuurders voor hun inzet de afgelopen jaren en feliciteert ze met hun herbenoemingen.

### **Rondvraag en sluiting**

De voorzitter dankt de aangeslotenen voor hun online aanwezigheid en sluit de vergadering om 16:45 uur.

### **Slotwoord: het Steunfonds Rechtensector**

Drie schrijvers komen aan het woord die een werkbeurs of projectsubsidie hebben ontvangen van het Matchingfonds van de Coöperatie en de Stichting Steunfonds Auteurs. Lira participeert samen met andere collectieve beheersorganisaties in het Steunfonds Rechtensector. Via dit fonds is door OC&W in 2020 vijfhonderdduizend euro beschikbaar gesteld, voor werkbeurzen en nieuwe projecten van journalisten, scenaristen, schrijvers en vertalers die door de Coronamaatregelen zijn getroffen.

Judit Neurink, freelance journalist, vertelt over de journalistieke werkbeurs vanuit het Matchingfonds. Met de bijdrage van het Matchingsfonds heeft ze het artikel "Op de Emiraten mag de chanoekia branden" voor De Groene Amsterdammer kunnen schrijven.

Tanja de Jonge, kinderboekenschrijfster, vertelt over de werkbeursregeling van Stichting Steunfonds Auteurs voor een educatief MBO project "Kadisha's eer".

Jacqueline Epskamp, scenarioschrijfster, vertelt over de startgeldregeling voor scenarioschrijvers van Stichting Steunfonds Auteurs voor een lange animatiefilm "Casimir en de Olifant".